

دوجو تابنا ای فیر عت عانتما :م هدفه أسلج

مِحْرًا نَمَحْرًا اللَّهُ مَسْبُ
نَيْمَاعِلًا بَرَّ لِلَّهِ دَمَحًا
هَلَا وَ دِمَحْمَنَ يَبْجَتُمَا اللَّهُ قَرِيخًا لَعُوقًا لَصَلَا وَ
نَيِرْ هَاطَلَا
نَيَعْمَجًا مَهْنَادَعًا لَعُوقًا تَعَلَّلَا وَ

ن ا و ن ع ه ب ، ت ي ل و ل ع م ت ه ج ز ا د و ج و ه ف س ل ف ع و ض و م

و ت ق ي ق د ت ه ج ك ي : د ر ا د ت ه ج و د د و ج و
ز ا ت س ا ت ر ا ب ع ت ق ي ق د ت ه ج ؛ ز ا ج م ت ه ج ك ي
ت ه ج و ، ت س ا ب ج ا و د و ج و ن ا م ه ه ك ق ل ط م د و ج و
د و ج و ه ك ن ي ع ت م د و ج و ن ا ز ا ت س ا ت ر ا ب ع ز ا ج م
ت س ا د و ج و ق ل ط م ز ا ث ح ب ه ف س ل ف ر د . ت س ا ل و ل ع م
ت ر ا ب ع ه ك ت س ا ه ع ب ر ا ر ا ف س ا ر د ا م ث ح ب ن و چ و
ت ل ع ي و س ه ب ل و ل ع م د و ج و ي د و ع ص ر ي س د ز ا ت س ا
ي م ث ح ب م ه ن ي ع ت م د و ج و ه ب ع ج ا ر ا م ، ش د و خ
م ي ن ك .

ك ي ه ب ا ر ق ل ط م د و ج و ن ي م ه ا ج ن ي ا ر د : ذ ي م ل ت
د و ج و م ل ا ن و ك ي ن ا ب ج ي ف « : ت س ا ه د ر و ا ر ك ي د ن ا س ل
ت س ا ي ق ل ط م د و ج و ن ا م ه ن ي ا و « ه س ف ن ب ا ن ي ب ق ل ط م ل ا
م و ه ف م د ي ا ب ن ي ا س پ ، م ي د ر ك ي م ث ح ب ا ج ن ا ر د ه ك
ه س ف ن ب ا ن ي ب ه ك ت س ا د و ج و م و ه ف م ن و چ ، د ش ا ب د و ج و

هجیتد و یربک و یرغصد ناهرب نیا ،دینکی م
 هجیتد مودعم یاربک و یرغصد زامش ایا .دهاوخی م
 ی تقو ؟دوجوم یاربک و یرغصد زایا دیریگی م
 ملالفا ثداد ریغتم لک و ریغتم ملالفا » :دیوگی م
 ایا ،دیربی م یپشودد هب ریغتم زامش و «ثداد
 مودعم ریغتم کی ایتسا دوجوم ریغتم کی ،ریغتم نیا
 ایا «ثداد ریغتم لک» :دیوگی م ی تقو ای ؟تسا
 تسا دوجوم تبسند کی ،شودد و ریغتم نید تبسند
 تامدقم رد امشاً اعبط ؟تسا مودعم تبسند کی ای
 ظا ط شودد و ریغتم یارب ار «دوجو» ،ناتناهرب
 دوجو هکی ملانیا ی نعید «ریغتم ملالفا» .دینکی م
 دراد دوجو هکی ریغتم نیا و دراد

و تاقیدست و تاروست رد نیاربانب
 هب ضراوع و تاپهام زایا هب اوخب ی تقو ،نیهارب
 ضراوع ،لوا اهلو رد ،میسربت لاولعم هب ایل لء
 ار عی شد کی ه دوجوم تایتاد و تاپهام ای ه دوجوم
 :میوگی م ی تقو لاثمبابنم .میریگی م رظن رد
 ی تاناوید زایا ضعی نعید «قطان اویطا ضعی»
 زایا ضعی هکنیا هذ ،دنتسه قطان دنتسه دوجوم هک
 دنتسه قطان دنتسین دوجوم هکی تاناوید

ضورع یارب ام ،تروصده رد
 زاین «دوجو» هب ،عوضوم کی رد لومحم کی
 سپ .دناد دوجو و دنتسه هکی یاهنا ی نعید ؛میراد
 تبسند و نید طابترایا رب کلام اجنیا رد دوجو
 .تسا

دوشد لاکشا رگا :

لائم ؛مینکی م ثحب مدع و دوجو زایا رظن فرص ،مینکی م ثحب تاپهام زایا م ی تقو
 نا هب هذ ،مینکی م ماگن ناسنا تاپهام هب طقف ،«ن اوید ناسنا لک» :میوگی م هکی ی تقو
 .تسا چراخرد هکی ناسنا

تاپهام دوزرد تبحص ،تاپهام رد :میوگی م
 تاپهام رد تبحص هیفن حنام رد ی لو ؛تسا
 رما کی شودد ولود رد تبحص هکلب ،تسیند

ی جِراخِ رما کی ی اربامو ،تسا ی دوجو ی جِراخ
 نامدوخ نیهار ب رد اذل ،میروآی م ناهر ب ی دوجو
 ی تقو ل اثمبابنم .مینک ظا حا ار دوجو دیاباً اعطق
 رد ار ریغت دوجو دیاب «رّیغتم ملاعلا» :میوگی م
 رگید مینکد ساسحا رگا و ،مینک ساسحا ملء
 دیاب هکلب ،«رّیغتم ملاعلا» :میوگب میناوتی مذ
 «تُتباث ملاعلا» :میوگب

لوا لابلاًوا ی ناهر ب ره رد امش نیاربان
 تسان کمه تبلا .دیریگی م رظن رد ار «دوجو»
 مینک ظا حا ار ی جِراخ دوجو ،ی جِراخ لئاسم رد
 .مینک ظا حا ار ی نهذ دوجو ،ی نهذ لئاسم رد و
 هب عوضوم رب لومحم لمد ،ترو صر ه رد
 ش دوخ هب لومحم سبابا هک تسای دوجو ظا حا
 نیا ن اتنهذ رد امش هکنیمه ی نعید ؛تسا هتفرگ
 دوجو هب ،دیدروآ عوضوم نیا ی ارب ار لومحم
 ،دیهادرک ناعذا عوضوم نیا ی ارب لومحم نیا
 ای دیهاوخب هکنیا نودب و نهذ فرض رد ولو
 دیهاوخذ

؛تسا «ءایشلاً فرعاً نم» دوجو موهفم اذل
 ار نأ امش ای دشابند «دوجو» موهفم هکی تقو اتی نعید
 لّاصا و دیرادرب مدق زا مدق دیناوتی مذ ،دیمهفند
 ی زیچه کنیمهنوچ !دینکب ی روصت چیه دیناوتی مذ
 نیا اب دوجو موهفم نأ هر خلأاب ،دینکی م روصت ار
 ،دینکی م قیدصت ار ی زیچه ی تقو و ،دیآی م روصت
 ادیپ دوجو - امش ن هذ رد ولو - قیدصت نیا هر خلأاب
 و روصت نیا هکنیا هب میرادن ی راک لامد .دنکی م
 اما ؛درادن ای دراد مه ی جِراخ دوجو ،قیدصت
 مولعم سپ .دنکی م ادیپ ی دوجو امش ن هذ رد هر خلأاب
 روصت ار ی زیچه دیهاوخب امش هکنیا زال بق دوشی م

ار هروصتم تیهام نآ دوجو تآذلاب و لاوا ،دینک
 ار تیهام ضررعلاب و آیناژ و ،دیاهدرک روصت
 ی ناوید امش هکنیمه لاثمبابنم .دینکی م ساسحا
 رثا بیترت ناوید نیا هب ،دیروآی م نهذ رد ار
 هک دوشی م هدیشک تمسد نیا هب امش نهذ و دیهدی م
 نیا رطاخه نیا .میرخب ار ناوید نآ و میورب دیاب
 تمسه ب ار امش ،ناوید نآ ی نهذ دوجو هک تسا
 1.دینکی م ثعب دیراد رظن رد هک ی فده

ی فخم نیع رد دوجو موهفم ندوب نیب نآ تقیقند دوب

هأئسم ی کی :میراد هئسم ود ام اذهی اءءانب
 ق.لطم دوجو ندوب نیب هئسم ی کی و ،قلطم دوجو
 چیه هک ی قلطم ی تسه زا تسا ترابع قلطم دوجو
 ار قلطم دوجو نآ ی تقو ام ی نعید ؛درادن ی نیعت هبنج
 ی ارب دیقن و دب ی تسه روصت کی ،مینکی م روصت
 نآ رد و ی تسه نآ رد زیچهمه هک دوشی م ادیب ام
 رفتد ،دجنگی م باتک ؛دجنگی م بلاق نآ رد و موهفم
 ،دجنگی م نامسا و نیمز ،دجنگی م شرف ،دجنگی م
 ی تسه نآ رد مه راکرس و هدنب ،دجنگی م هکئلام
 نآ .دجنگی م ی تسه نآ رد مه ادخ ی تد ،میجنگی م
 دوجو و ی تسه زا تسا ترابع ،بلاق و موهفم
 ی نعید «ءایشلا فرعا نم هموهفم» سپ .قلطم
 دوشی م هدیمهف هچنآ و قلطم ی تسه موهفم نیمه

مسلا حرش ،دوشی م هدیمهف هچنآ ایآ لام
 و «سپ ؟تسا دوجو تیعقاو و نطب هکنیا ای تسا
 دوجو زا ام هچنآ ی نعید ،»ءافخا یتیاغ ی ف ههنک
 دوجو هک تسا مسلا حرش دد رد طقف میمهفی م
 ام زا رگای لو .تسه هک ی زیچره و ی تسه ی نعید

1 هئاقم ،ی نابطابط هملاء ،ناهره هب دوش عوجر رتشیب علاطا تهج
 ۳۱ ص ،لوا

سپ، تسه هک ی زیچ ره ی نعی دوجو هک ل ااح
 ت ایهام اهنتهز، دنتسه مه هفتخم ت ایهام
 ،دنتسه مه هک کشم ت ا دوجو هک لب، هفتخم
 و ی تسه هچ نیا نیار باند؛ تسه مه ادخ ی تح
 ار درجم دوجو مه هک تسا ی تقیقده چ
 دوجو مه، ار ی دام دوجو مه و دریگی مربرد
 ،ار دیفسد دوجو مه و دریگی مربرد ار هاید
 مه و دریگی مربرد ار نیض دوجو مه
 ار ک کشم دوجو مه، ار نییواستم دوجو
 ،ار ک کشم ریغ دوجو مه و دریگی مربرد
 ل اونم کی هب و وحذ کی هب مه ار همه و
 ؟دایز هذو مک هذ، دریگی مربرد

ی انعم هکی ل ااحرد! مپهدب باوج میناوتی مذ
 هک میدوب دلب و تسا نشور و ناسا ی لیخ ی تسه
 ی م بوخ ی لیخ مه ن لاا و! ن دود ی نعی ی تسه
 اجنیا وت، متسه اجنیا نم: مینک فرصد میناوت
 اجنیا امشد، میتسه اجنیا ام، تسه اجنا وا، ی تسه
 !دنتسه اجنا ناشیا، دیتسه

مه باتک و متسه نم: مییوگی م [هک ی تقو]
 ی نعی «متسه نم»؟ هچ ی نعی «تسه» نیا؛ تسه
 ل کشد نیا و، مراد ق قحت ت ایصوصد نیا اب نم
 ،دینیبی م س کع نیا رد امشد ن لاا هک نم
 .تسه سپ، دراد ی ج راخذ تقیقده کی

و ن اوید کی س کع امشد رگا ل اثمب ابنم
 نیا و ن اوید نیا: دییوگی م، دینیبب مه ار دنفسوگ
 هتشادنی ج راخذ دوجو و هدوبدن لاا ات هک ی دنفسوگ
 مسر ار ن آ ش اقد هک تسا هدوب ی تروصد طقف و
 ،تسه ج راخذ رد مه دنفسوگ نیا ن لاا، تسا هدرک
 ی نعی؛ تسا ل اونم کی هب ام ی ود ره ی تسه و
 هدر و وطنیا هک تسه ام ی ود ره رد تقیقده کی

می‌مذروطن‌نیا، دوبندام‌رد‌تقیقدن‌آرگا‌و، می‌ان‌آ. میدوب‌ذغاک‌ی‌ور‌س‌ک‌ن‌ام‌ه‌م‌کلب، میدش‌ذغاک‌ی‌ور‌س‌ک‌ن‌یا‌ه‌ک‌ت‌سا‌هدش‌ث‌ع‌اب‌ت‌قیقد‌ت‌قیقدن‌آ‌م‌سا‌ام. دوش‌ی‌ج‌را‌خ‌ء‌ی‌ش‌ک‌ی‌ه‌بل‌ید‌بت‌م‌ه‌ه‌ک‌ی‌ای‌ت‌سه‌ن‌آ‌س‌پ. میر‌ان‌گی‌م‌«ی‌ت‌سه»‌ار‌ت‌س‌رد‌ج‌را‌خ‌رد‌ار‌ذغاک‌ی‌ور‌د‌ن‌فس‌و‌گ‌س‌ک‌ن‌یا‌ت‌س‌رد‌ج‌را‌خ‌رد‌ار‌ن‌م‌س‌ک‌ن‌آ‌م‌ه‌و‌ت‌سا‌ه‌در‌ک‌ی‌ل‌ک‌ش‌ه‌چ‌ه‌ب‌و‌ت‌سا‌ی‌ا‌ل‌و‌ق‌م‌ه‌چ‌ز‌ا، ت‌سا‌ه‌در‌ک‌ه‌کن‌یا‌د‌و‌ج‌و‌ا‌ب‌ه‌ک‌در‌اد‌ی‌ت‌ی‌و‌ه‌و‌ت‌قیقد‌ه‌چ‌و‌ت‌سا‌ا‌مش‌، ت‌س‌ین‌آ‌رد‌ی‌ف‌لا‌ت‌خ‌ا‌و‌ت‌سا‌ا‌هن‌دن‌آ‌ت‌ی‌و‌ه‌ا‌ما‌؟ «ت‌سه»‌: د‌ی‌ی‌و‌گ‌ب‌د‌ین‌ا‌و‌ت‌ی‌م‌ا‌هن‌یا‌ی‌و‌د‌ر‌ه‌ه‌ب‌م‌ه‌م‌ین‌ا‌و‌ت‌ی‌م‌ذ‌ر‌گ‌ید‌ام، د‌ش‌اب‌ی‌ف‌لا‌ت‌خ‌ا‌ن‌آ‌رد‌ر‌گا‌م‌ی‌ی‌و‌گ‌ب‌ن‌آ‌ه‌ب‌م‌ه‌و‌«ت‌سه»‌م‌ی‌ی‌و‌گ‌ب‌ن‌یا‌ه‌ب‌. د‌ن‌ت‌سه‌ف‌ا‌ت‌خ‌م‌ز‌ی‌چ‌و‌د‌ن‌و‌چ، «ت‌سه»‌

شما فقط به این کتاب می‌توانید بگویید کتاب، ولی دیگر به این فرش نمی‌توانید بگویید کتاب، چون ماهیتش با آن اختلاف دارد. اما شما این «هست» را در هر دوی اینها به یک اندازه به‌کار می‌برید. نه‌تنها در هر دوی اینها، بلکه شما به این ذره‌ای هم که الآن در دست من است می‌گویید: «هست» و به آن خدایی هم که لا‌یت‌نا‌هی‌است می‌گویید: «هست» و برای هر دو به یک اندازه می‌گویید: «هست»، هم این هست و هم آن هست؛ نه‌اینکه «هست» در مورد خدا را با حاء می‌گویید و از حلق‌أ‌دا می‌کنید، اما «هست» در مورد این ذره را با هاء می‌گویید، بلکه بدون اینکه کم و زیاد کنید، هر دو را با هاء‌أ‌دا می‌کنید و به هر دوی اینها می‌گویید: «هست».

اگر از ما بپرسند: اینکه شما می‌گویید «هست»، آیا خودتان هم می‌فهمید؟ می‌گوییم: بله، این شیء هست و ما می‌فهمیم که هست! اگر این شیء نبود، به‌جای هاء، نون می‌آوردیم و می‌گفتیم «نیست». پس هستی را می‌فهمیم و چیزی در ذهنمان هست که می‌گوییم: «هست».

به‌هک ی‌زیچ ود نیا: دنس‌رپی‌م هر ابود
ن‌اشتی‌هام ایآ، «تسه»: دیوگی‌م اهنیا ی‌ود ره
ی‌م ق‌رف: میوگی‌م؟ دنکی‌م ق‌رف ای‌تسا ی‌کی‌م
تسا ن‌اسنا ی‌رگید و تسا ن‌ها ن‌یا، دنک

هک تسا ن‌کم روطچ: دنس‌رپی‌م هر ابود
تی‌هام ود به‌ل اونم‌کی‌م به‌دحاو تقیق‌کی
تقیق‌به‌م روطچ ی‌نعید!؟ دنک ق‌دص فالتخم
میوگی‌م ن‌اسنا تقیق‌به‌م و تسه میوگی‌م ن‌ها
میوری‌مور ف‌رکف به‌هک تسا اجنیا؟ تسه

،دحاو تقیق‌کی: میوری‌م رتلااب ن‌یا زا
ق‌دص دنتسه ی‌دام هک ن‌اسنا و ن‌ها تقیق‌به‌م
دنتسه درجم هک هکئلام تقیق‌به‌م و دنکی‌م
ی‌م رتت‌خس ی‌لیخ رگید هیضق ن‌یا! دنکی‌م ق‌دص
اذا دنتسه ی‌دام ود ره ن‌اسنا و ن‌ها نوچ؛ دوش
دحاو تقیق‌کی هک مینکل و بق‌میناوتی‌م رتت‌حار
ی‌م ق‌دص فالتخم تی‌هام ود ن‌یا به‌ل اونم‌کی‌م به‌
روطن‌یا میناوتی‌م ذه‌هکئلام هر ابرد رگید ی‌لو، دنک
میناوتی‌م ذام و دنتسه درجم هکئلام نوچ، میوگی‌م
ود ره رب و مینک ع‌مج م‌هاپ ار هدام و درجم
!مینک ی‌راج م‌کد کی

:میوری‌م رتلااب م‌ه ن‌یا زا لاصا ای
م‌ه و دوشی‌م ل‌مد هدام رب م‌ه، دحاو تقیق‌کی
ار اهنیا هک ی‌سک رب م‌ه و دوشی‌م ل‌مد درجم رب

لمح، تسالوا أدبم وئی لاعتی راب و هدرک قلخ
:دوشی م هتفگ ظفا کی اب اهنیا هُمه هب و !دوشی م
دنتسه هکلام، تسهن اسنا، تسهن ها؛ «تسه»
تسه مه ادخ و

ءایشا هُمه تقیقده کی تسه نیا نیاربان
عمج م هاب ار ءایشا هُمه هک تسای تقیقده، تسای
تسه نیا هُطساو هب ءایشا هُمه و تسای هدرک
ی تروصدوبنی تسه نیارگا و دنا هتفریذپ تروصد
نامه تروصد زا روظنم هتبلا. تشادن دوجو مه
تیئیش و تیتاذ و توذتن وچ؛ تسای تاذ هب توذت
رگید هک تسای اجنیا. تسای دوجو دوخ هب، ءایشا
تسه زال احب اتام هکی روصت نیا میمهفی م
هدوب هنیامع و هناکدوک روصت کی طقف، میاه تشاد
تسای

و میسر ب ش نطبه هب میهاوخب رگا اما
عمج هک میمهفب و، دوشدن شور ام یار ب ش تیعاو
نید عمج، نیدض نید عمج، نیدضقانت م نید
هنوگچ دوجو رد درجم و هدام نید عمج و نیلباقت م
یانعم هک تسای اجنیا رد. میوشی م راتفرگ، تسای
:دوشی م شور ی جاد مو حرم ملاک

تیاغی فهنگ و *** ءایشلا افرعاً نم هُمهفم

ءافخلا

دوجوی ظفلااتحت و یرهاظ موهفم»
تیاهن رد] نآ ی هُنگ موهفم اما، تسای نید ق لطم
«[تسای ناهنپ و ءافخ

سوساج هکی ناسک» :دنیوگی م لاثمب ابن م
نورد هب رس هُذ و نورید هب رس کی، دنتسه
ناشرمع تدم مامترد تسای نکم ی تدو «!دنراد
صخش نیا هک دنمهفد لاصا مه ناشه چب و نز

لآثم و ،دیایم و دوری م !تسا هدوب سوساج
 هک دنکی م لایخ مدرم و دراد مه هزاغم کی
 ناونعهب و ،دنکی م راک هزاغم نآ رد لومعم قبط
 ،دوری م فرطنآ و فرطنیا سنج دیرخ
 اما ؛تسا هتفرش دوخ زکرم هب هکی تروصرد
 یقاب هناشدش دوخ زامه ی نزوس رسد هزادناهب لاصا
 لآثم ش رهوشد هک دنکی م لایخش نر !تسا هتشانگد
 زیچ ای رکشد و تسا رجات ای دراد تکرام ریوس
 هک دنکی م لایخش یاههچب ،دنکی م دراو ی رگید
 مه دارفا و دراد ی رتفد و دوری م راک رسد ن اشردپ
 ام زارگا .دنرخیم سنج وازا و دنکی م معجارم
 :میوگی م ؟تسیک نلاف ی اقا نیا هک دنک ل اؤس
 نیا و تسا ردقنیا شدق هک تسا ی مدآ ناشیا
 و برشمشوخ ی لیز و دراد ار تایصوصخ
 شاهچبونز اهینیا و تسا وگهلذب و هدنخشوخ
 لحم سردآ و تسا اجنیا ش لزنم سردآ و دنتسه
 نم هُموهفم» ی انعم نیا .تسا اجنآ مه ش راک
 فیرعت کی ی نعید ،تسا «ءایشلا فرعأ
 .تسا ی مسلا اح رشد و ی ظفلات تحت

دوخ نورد هب مه ی رسد ،صخش نیا ی لو
 میشاد و اب دیاب ،مینک ادیب ار نآ هکنیا ی ارب .دراد
 زا ی تقو میمهفبات میریگب رظن تحت ار وا و
 اجک ،دوشی م نیشام راوسد و دیایم ن وریدش رتفد
 ی م فرحی سک هچ اب و دیایم اجک زا و دوری م
 ادیب دنراد طابتر او اب هک ار ی دارفا نیا و ،دنز
 ؛دنا هراکهچ و دنتسه ی ناسک هچ مینیب و مینک
 ی ضعبرد ایو مامود ای مام کیار و ادیاب هصلاخ
 ات میریگب رظن تحت نیا زار تشید ی لیزت اقوازا
 لاثما و تا علاطان امتخاس هب و لآثم هک میمهفب

دنگی مہ عجار مہ کاند

تاعلاطا اب صخش نیا میدیمہفہک لاما
زایا ہدر ہچ رد مینیب دیاب، دراد طاہترا
لخاد ہب ار یسک لاصا یلو. تسا تاعلاطا
ہنیطنرق اجنا، دندھی مذ ہار تاعلاطا نامتخاس
دوشد دراو رگا و! دوشی مذ دراو یسک و تسا
اب ہعقدکی ای دوری م او ہ ہب و دوشی م دود لاصا
درک فداصت ہک دنیوگی م و دوشی م فداصت وا
ہعقدکی ہراچیب ہک دنیوگی م ای! دش ہتشک و
!درم و تفرگن اطرس

نیا دیمہفہ امشد ات دسری م نیمز ہب رتشد م
ی تکرام ریوسد ای م رجاتن م»: تفگی م ہکی صخش
و تسا نامزاس نیا ہبتری لاء ماقم ن لاف، «مراد
ی م اذ! درواید تسد ہب ار وا دناوتی مذ یسکر گید
دنتسہ ت ایصوصخ نیا ی اراد ہکی دارفا: دنیوگ
تسد ہب لاصا، دنتسہ ی فخم و ی رسد ی لیخ و
!دنتسہ ی لئاسم ہچ ی اراد دیناد ہب ات دوشی مذ ہروا
ش تمحر ادخ - تایب ی اقا ن اتسود زای کی

تفگی م و درکی م فیر عتار ی اہیضق - دنگ

عقوم، (ن آ زا دعب ای) مود ی ناہج گنج رد
رد ی تدم و میتفر قار ع ہب، ہکم زا تعجار م
رفذ کی اب نیشام رد زور کی. میدوب اجنا
ی میص م ہب ی ردق ہکی تقو و، میدش قیفر
مراد وت زاش ہاوخ کی طقفن م: تفگ، میدش
زرم زا میتساوخ ی تقو ہک تسا نیا ن آ و
م: تفگ! نیمہ؛ ی سانشی مذ ار ن م وت، میرنگب
!نیمہ، ہب: تفگ؟ نیمہ

اجنا رد ہکی رسفا ن آ، میدیسر زرم ہب ی تقو
نیا ہب، درکی م ماگنار اہتروپساپ و دوب
تروپساپ اقا نیا دیدن وچ؛ درک کشد صخش
ی م وا زا ہچرہ و تسال لا و رک اما، دراد

دیوگی م ی زیچه هذو دونشی م ی زیچه هذ ، دسر پ
 ن احتمار ص خشنیا دیابنم : ت فگش دو خا ب
 لاصا ص خشنیا ن آ مکنیا ن و د ب م ع ف د ک ی ! م ن ک
 ، د و ب ی ر گ ی د ی ا ج ش سا و د ه ک ی ل ا ح ر د و د م ه ف ب
 ل ث م ا م ا ! د ز ی ب ی ج ع ر ی ت ک ی د ش شو گ ر ا ن ک ز ا
 ل ث م ر و ط ن ی م ه ، ت س ا ه د ر م ص خ ش ن ی ا م ک ن ی ا
 ز ا ن م ! د ر ک ی م م ا گ ز ر ا و ی د م ب ط ق ف ر ا و ی د
 م ل ث م ن ی ا ر گ ی د ه ک م د ر و آ ر د خ ا ش ب ج ع ت
 ه ذ ر ی ت ر ب خ ی د ر س ف ا ن آ ن و چ) ! ت س ی ن ی د ا ع
 م ر خ ل ا ب ، د ی م ه ف ی م ص خ ش ن ی ا ر گ ا و د و ب
 م ه ن ا ه ک د و ب ا ج ن ی ا ر د (! د ر و خ ی م ی ن ا ک ت
 ! ت س ا ل ل ا و ر گ ا ع ق ا و ص خ ش ن ی ا ه ک د ن د ی م ه ف
 ن ی ا م ر ا ب و د ، م ی ت ش د گ ز ر م ز ا م ک ن ی م ه ی ل و
 ! د ش ز ا ب ش شو گ و د م ا ف ر د م ب ص خ ش
 ا ب ! ت س ا ب ی ج ع ی ل ی خ و ت س ی ن ی م ک ر ا ک ن ی ا
 ا ج ن ا ه ک د ی ن ک ز ر ک ف ! ت س ا ه د ش ر ا ک ی ل ی خ د ا ر ف ا ن ی ا
 ! ت س ا ا ج ن ی ا ل ث م م ه

م ب ی س ک ی ا ر ب د ا ر ف ا ن ی ا ن و ر د ر س ، م ص ل ا خ
 ل ا ص ا ی ن ع ی ، م ا ف خ ل ا م ی ا غ ی ف م ه ه ن ک و : د ی آ ی م ن ت س د
 ی س ک ر گ ا ن و چ ! د ر و آ ی م ن ر د ر س م ه ن ی ا ر ا ک ز ا ی س ک
 ت ر ا غ ا ر ا ی ن د د ن ت س ن ا و ت ی م ن ر گ ی د ، د ر و آ ی م ر د ر س
 م ب ا ر ا ی ن د د ن ر ا د ه ک د ن ت س ه ی ر و ط ن ی ا م ه ن ا ! د ن ن ک
 ! د ن ش ک ی م ر ا م ن ت س ا

ی ا ه س و س ا ج ن ی ا ل ث م م ه « د و ج و » ب ا ن ج ن ی ا
 ز ا س ک چ ی ه ی ن ع ی ، ت س ا م ا ف خ ل ا م ی ا غ ی ف ، ی س ی ل گ ن ا
 ی ت ق ی ق د م چ ی ا ر ا د ه ک د ر و آ ی م ن ر د ر س ل ا ص ا ش ن و ر د
 ی ا م ی ض ق م چ م ک ن ی ا و ، د ر ا د ی ت ی ص و ص خ م چ و ت س ا
 و ق ی ق د ا ر ش ن ه ذ ن ا س ن ا م چ ر ه ن و چ ؛ ت س ا ا ج ن ی ا ر د
 ل ا م ت ح ا م ه ز ا ب ، د س ر ب ت ق ی ق د ن ی ا م ب ا ت د ن ک ف ی ط ل
 ز ا ر ت ق ی ق د و ر ت ف ی ط ل و ر ت ل ا ب ی ی ا ن ع م ه ک ت س ه ن ی ا
 د ش ا ب م ت ش ا د د و ج و ت س ا ه د ی س ر و ا ن ه ذ م ب م چ ن ا
 ر گ م د س ر ب د و ج و ت ق ی ق د م ب ن ا س ن ا د ر ا د ن ن ا ک م ا

اُطساو هب هتبلا . دوجو تقيقد هب فارشا اُطساو هب
 هيضة نيا هب دناوتى م ي دودح ات ي فسلف نيهار ب
 طقف ناهر ب اب ناسنا هك مدرك ضرع ي لو ؛ دربي ي پ
 تقيقد ن آ هب دناوتى م ي روصت و ي لقع رظنزا
 ي دوهشو ي نادجو و ي سدرظنزا هب ، دسر ب دوجو
 ي فسلف ناهر ب نيمه اب ام هك تفگ ميهاو خ ا دعب هتبلا
 زا اهنتم ، ديسر دوجو تقيقد هب ن اوتى م ه
 ي لقع رظنه طقف .

،تسا ق لطم دوجو هرابرد اجنيا رد ثح ب
 دوجو ار ي هلا مء ع عوضوم دنوخا مو حرم و
 دوجو هذو ، راکرسو هذب دوجو هب ، دنادى م ق لطم
 ثح ب . ميتسه ني عتم ام ه م ن وچ ؛ دامج و تا ب
 طيسب :تسا ق لطم دوجو تا يصوصذ هرابرد
 تء ،تسا ص خشت ل باق ،تسا کر تشم ،تسا
 تفارص ،تسا ترورض ،تسا بجاو ،تسا
 بکلذل اثما و دراد تلاصا ،دراد

ق لطم دوجو فيرعت ناکما مدع

نيب ايتسا نيب ، ق لطم دوجو نيا ايا لااد
 نيا دياب ام سپ ،تسين نيب ميوگب رگا ؟تسين
 ؛ميسانشب ن آ زا فرعا ي ئيش اب ار ق لطم دوجو
 ن اوندعب .تسا ني عت ،ميورب هچره غارس ي لو
 ق لطم دوجو هب ديشروخ اب ميهاوخى م لاثم
 زا ي کي م ه ديشروخ دوخ هکي لاحرد ،ميربي ي پ
 اب ميهاوخى م ايتسا دوجو تاني عت
 ي لاحرد ،ميربي ي پ ق لطم دوجو هب نامز و نيمز
 ي م ايتسا ،دنتسه ن و دام هبترم و تاني عت اهنيا ه م هک
 دوجو هب بکلذل اثما و شودح و ريغت اب ميهاوخ
 تاني عت زا اهنيا ه م هکي لاحرد ،ميربي ي پ ق لطم
 ي زيچ ميناوتى م نام سپ .دنتسه دوجو رهاظم و

هَب میناوتب نَأْ اُلیسو هَب اَت مینک ادیپ ایند نیا رد ار
هک مپیوگب و مینک فیرعت ار ق لطم دوجو ی و حد
تسه اجنیا رد ی دوجو

ق لطم دوجو رب م ن اهر ب اُماقا عانتما

ی ار ب میناوتی مذا م: دنیوگی م هک ت سا اجنیا

ن اهر ب باب زا اَت مینک ن اهر ب اُماقا ، دوجو توبث
نیا تیم و تاع و میسر ب ل ولعم هب تاع زا ، م
ی مذا مشه کنیا ی ار ب ؛ دوشن شور ام ی ار ب ه لئسم
هَب اَت دینک ادیپ دوجو زا فرعاً ار ی زیچ دیناوت
لأصا اذلا . دینک ن اهر ب اُماقا دیناوتب نَأْ اُلیسو
تد ن وچ ، تسیند دوجو ی ار ب ن اهر ب اُماقا ن اکما
ل صف و سنج . درادن ل صف و سنج ی نعید ، درادن
دوشی م ادیپرهاظم و تانیعت رد عی شد کید ی ار ب
، ل صف هب و دهدی م تیسنج ، سنج هب هک ی زیچ نَأْ
و ج راخ سنج ار سنج ی نعید ، دهدی م تیلصف
سنج بالاق رد ، دنادرگی م ج راخ ل صف ار ل صف
هک ت سا نیا ش اهدعاق سپ . دجنگی من ل صف و
تقیق کید و ت سا رتلا ب ل صف و سنج زا ، دوجو
ی نکیم هاگن شرهاظ هب ی تقو هک ت سا ی قوفام
:دیامرفی م ه ن اشیا دوخ . ت سا ی نیبر ما

دوخ» ؛ تابثالا و فیرعتلا نع¹ امیقنسم ، هسفن ب اُنیب ق لطم ا دوجوما ن وکیر نَأْ ب جیف
« . درادن تابثا و فیرعت هب ی زاین و ، ت سا راکشا و ن شور و نیب هسفن ب ق لطم دوجوم

هک دینیبی م دینکی م هاگن دوجو هب امش ی تقو

ردقنیا و دیوری م ش تلاصا غا رسا ار چ سپ ، تسه
!؟ دیروآی م نَأْ ی ار ب ل یلد

و یراچاند باب زا نیا : دنیوگی م ن اشیا

ی م هاگن دوجو هب ام هک ی تقو ی نعید ؛ ت سا ی تخبذب
، میمهی م ار «ن دوب» و «تسه» نیا ، مینک

¹. اُینغتسم : ل خ

نیا ایآ مینیب هک میوری م نیا غارسد ل احن پیرد
 زیچاید تسال یسا میهفی م ن لآ ام هک ی ای تسه
 !تسال یسا نآ هک تسه اجنیا یرگید
 ،میهفی م ار «تسه» نیا ام هک ی لادن پیرد
 رما کی «تسه» نیا ایآ هک میراد کشد ی لو
 ایتسا هدش ضراء همه رب هک تسال ماء ضرع
 ی نعید ،تسال ماء ضرع کی زیحتل اثمب ابنم .هذ
 .تسال زیحتم باتک نیا مه و متسه زیحتم هدنب مه
 هطقنزا دوجو ؟تسال ماء ضرع کی مه دوجو ایآ
 ن شور هر خلأاب ،تسیند ی فردش ندوبن شور رظن
 رد تبصدهتم ؛دنمهفی م همه ار ی تسه و تسال
 تسال ضرع ،میهفی م همه هکنیا ایآ هک تسال نیا
 اید و ،تسال ضرع قوفام هکلب تسیند ضرع اید
 و تسال رهوج قوفام هکلب تسیند مه رهوج ی تد
 نیا مه ار عونو لصفو سنجو رهوجو ضرع
 ؟دنکی م تسرد دوجو

و دیآی م شپید دوجولالاصا ثحب تقوناً
 دراد تالاصا دوجو هکنیا رب میرواید ناهر ب دیاب
 رانک ار تیهام ی تقو .دراد تالاصا تیهام اید
 هتفگ اهی ضعب هتبلا ؛دوشی م لیسا دوجو ،میدز
 ؛تیهام هذ و تسال یسا دوجو هذ لالاصا» :دنا
 ی لیخ رگید نیا هک^۱ «!تسال یسال عجب هکلب
 !تسال لاء

تسال ثحب دروم هیضق نیا اجنیا رد سپ
 ی نعید ؛تسال موهفم ظاحلهب دوجو ندوبن ید هک
 ش دوخ و درادن ناهر ب هب ی زاین دوجو موهفم
 :دنیا مرفی م دنوخاً موحرم اذل .تسال ن شور

^۱ ص ،تمکلا قیادب ؛۷۲ ص ،۲ ج ،تموظنملا حرشد هب دوشد عوجر
 ۱۵.

چیه دوجو تقیقد یارب ی لکروطه
 چیه میناوتی مذام ی نعید؛ دوشی مذ میسرت ی تیهام
 سپ. مینک میسرت دوجو یارب ار ی لصف و سنج
 ترابع ناهرب. درادن ی ناهرب و ددلاً لصا دوجو
 یارب لصف و سنج نوچ؛ لصف و سنج زاتسا
 دوجو مکنیا تابثا یارب و عی شکی تیت تابثا
 دیایم دوجو به تساتل تحت رد لولعم نیا
 به ناسنا تیلاء یارب ام؟ تساناسنا ناسنا ارچ
 تایصوصذ ادتبا: میروآی م ناهرب تروصنیا
 م هار ی تامدقم دعب، مینیچی م ار تامدقم و رهاظ
 نیامضزا و، میهدی م رارق ناهرب فرطنیا رد
 هک میربی می پی یئیش تقیقد به، تامدقم ود
 تسانا هوبل وهجم ام یاربش تقیقد

عی شد نأضراوع زاتایصوصذ نیارگا
 طیرغص طقف نوچ، دنیوگی مذ «ناهرب» نأ به، دشاب
 هذ، دنیوگی م «مسر» نأ به هک تسانا یاربک و
 عی شلا فیرعت زاتسانا ترابع دد نوچ؛ «دد»
 هتخانش دیاب نأ لصف و سنج سپ، لصف و هسنج
 «مسر» ی لو؛ دوش هتخانش عی شد نأ ات دشاب هذ
 هطساو به عی شکی نیبیت و فیرعت زاتسانا ترابع
 و هصاخضراوع و هماغضراوع و تاخصم
 نأ فاصوا

هنک به ن دیسر یارب، تروصرد
 دوش هداقتسا فرعاً عاجاً زادیاب عی شکی
 ن هذ به عی شد نأ تقیقد زاهک ی نازجا ی نعید
 دنتسه رتکیدزن

دیه اوخی م امش هک ی تقو لاثمب اینم
 نیا: دیوگی م، دینک فیرعت ار دنفسوگ کی
 اپراهچ، دوری م هار روطنیا، دراد مشپ دنفسوگ

نیا ی اراد و تسا ریز به شرس، دراد
ی ار بدد اهنیا زا مادکچیه که؛ تسا تایصوصخ
هکلب، دنتسین لصف و سنج ی نعید، دنتسین نآ
، نآ فیرعتی ار بامشی تقوی لو. دنتسه ضار عا
، تسا ن اوید دنفسوگ: دیوگی م و دیروآی م سنج
- دیمهفب و دینادب رگا - ار تّیمزغ لصف دعب و
فیرعت، فیرعت اجنیا رد، دیروآی م نآ ی ار بد
دوشی م هماقا نآ ر بن اهر ب و دوشی م ی دد

زا ی انعم به ن اهر ب که ی تقو نیاربان
تلع ن دروا تسدهب و ندیسر تلع به لولعم
تسا ن کمم هنوگچر گید، دشاب عی شکی ی دوجو
به بجوم که مینک روستی تلع، دوجو ی ار بد
!؟ دشاب دوجو ندمآ دوجو

دوجو تیدوجوم بجوم که دراد ی تلع رگا
ایه تسا تیهام شمس؟ تسیچ نآ مسا، دوشی م
زا ی رایسب هکی روطنامه ای؟ تسا ضرع
؟ تسا ل عجش مسا، دنیوگی م ل هاج نیملکت

انعم ام ی ار بار «ل عج» نیا که میوگبر رگا
و میج» نیا ی انعم و میتسه ن ابزی سرافام! دینک
میمهفی مناری برع «ملا و نیع

ی انعم به ی سراف رد ار «ل عج»: دنیوگی م
دنیوگی م «ن دش»

به باستنا هبنج کی «ن دش» نیا: میوگی م ام
سپ، درادل عاف به باستنا هبنج کی و دراد جراخ
، دنک ادیپ قحت اجنیا رد «ن دش» نیا هکنیا زال بق
. دنک ققم ار «ن دش» نیا که دشاب ی لعاف دیاب
خنس زا ایآ؟ تسا ی خنس هچ زال عاف نآ لامد
هر ابود که؟ تسا دوجو خنس زا ایه تسا تیهام
نیا که دوشی م مولعم. ددرگی مر ب نآ به ثحب

!دناه دیشک ت محز ی لیخاً عقاو ن ایاقا

رد ام هک تسا ناهر ب هب عجار تبص
ام یارب عی شکی ت یّم هک میراد زاین ناهر ب
ت یّء هب تاء هار زا ام ی نعید ، دوشد نشور
ی زیچ چیه هکی لآحر د ؛ میسر ب عی شکی ی دوجو
تسا ن کمم ، هلب !تسیند دوجو یارب ی دوجو تاء
ل ولعم ن اونع هب دوجو کی ت ی دوجوم یارب تاء
یارب تاء ، لاء ائلسلسه کرونطنامه ؛ دشاب
ی لو . دنتسه لولعم کی و ن یعت کی ت ی دوجوم
ت ی دوجوم یارب تاء ی زیچ هک تسا لیحتسم
هک ی تاء ره هکنیا تهجهب ، دشاب دوجو دوخ
ای ، دوشد دوجو ت ی دوجوم یارب تاء ده اوخب
مودعم ایو ، دوشی م داچیا ل سلسه هک تسا دوجوم
درادن هار ناهر ب اجنیا رد نیاربان ب .تسا

:دنیا مرفی م ناشیا دعب

ظفلا احرش و مسلا احرش طقف ام فیرعت ن آ
یارب ی هیبنت هک تسا نیا یارب طقف و تسا
و تسا نشور دوجو ت قیقدا لاو ؛ دشاب ن هذ
!درادن تابثا هب ی زاین لاصا

:دنیا مرفی م ناشیا دعب

قلطم دوجو ی هلا مء عوضوم هک میتفگ ام
یارب ار دوجو میهاوخب ام هکنیا لآاد .تسا
-تسا ی هلا مء عوضوم هک - قلطم دوجو
رگانوچ !تسیند حیحصد لاصا ، مینک تباث
مء عوضوم هک قلطم دوجو نیا هک مییوگب
تابثا نیا ، دشاب هتشاد دوجو دیاب ،تسا ی هلا
عی شکی هک درادن انعم و تسا هسفنل عی ش
!دنک تابثا ارش دوخ

ی ریاغته ، یواستل مدولو ، یلمدر هر د امش

دیز :دیوگی م هک ی تقو ل ائمن اونع هب ؛تسا مزلا
ی ریاغته هر خلأاب ، دینکی م ل مدیز ربار دیز و ، دیز

آلثم. دشاب ای لقع لمعت هدریاغتنیا ولو، تسال مزلا
دیز نامه، تسال هذردهکی دیز نآ: میوگی م
، مینکی م تسرد و ابریاغمی دیز کی نیعی؛ تسال
لمد دیز نیا رب، دیکآتن اوذعب ار دیز نآ دعب
مینکی م.

نآ رب دناوتب عی شد کی هک تسال احما
و تاهجلا عیمجنم هکی لآحرد، دوشب لمد عی شد
تاهجزا و تیفراعاً تاهجزا ولو - ی تهجرهزا
عی شلالمدن وچ؛ دشاب رگید عی شدن یعی - تفرعم
دیهاوخب امشد تقور هی نیعی. تسال احما سفنی لعی
دیاب، دینکل مدی عوضوم ره رب ار ی لومحمره
؛ دیشاب هدرک داجیا ریاغتن و ی گناگود اهنیا نیب
دنرادن ریاغتنی رظنه طقن چیهزا اهنیا هکی لآحرد.

«متسه نم نم» : میوگب مهاوخب هدنب رگا
کسمتم هدیعبت لآحمت هب هکنیا رگم؛ تسال طلاغ
هدش هبتشم نم اب ی صخش لاثمبابنم. میوشد
مدوخزا ریغ امش یارب نم دیاشد نیعی، تسال
مدوخنم نیعی! متسه نم نم: میوگی م اذل؛ مشاب
ماجنا ار راکنیا مدوخنم ای! مدز ار فرحنیا
دراد دوجو ی لمعت ریاغتن کی اجنیا رد. مداد

قلطما دوجولا» ای» دوجو دوجولا» رد اما
مه و تسال» دوجو» عوضوم دوخ مه، «دوجو
«دوجو» اهنیا تبسند مه و تسال» دوجو» لومحم
هچ یارب ار ی زیچهچ میه اوخی مام نیاربان؛ تسال
؟ مینک تباث ی زیچه

عیمجنم ار ی رما میه اوخی م اجنیا رد ام
تباث تاهجلا عیمجنم رما نامه یارب تاهجلا
ش تابثاً لاصا و تسال دیعب ی لیذرگید نیا؛ مینک

1. ی لقع تایلعم نیعی

تسا حیحصدریغ

تادوجو تابثا ربناهری بءماقا ناکما

نیعتم

ی م میسقت مسق و د هب ار دوجو ناشیا دعب

نیعتم دوجو کی و میراد ق لطم دوجو کی :دنک

میراد تابثا هب زاین نیعتم دوجو ی ار ب ام .میراد

تسین ای تسه ایآ ،ل ولعم دوجو نیا هک مینیبب ات

؛میوری م ش تلغ غار سد دعب .تسه ،هلب :میوگی م

دوشی م تباث م ه ش دوخ دشت تباث ش تلغ ی تقو

امل و .أشحافاً أظخ أظخاً دقف نم رُهظاً ی ه اهنأ ی لعء ءایشأب دوجولاً نایب مار نمف
ی لعء امهدودح ی فن اکر اشتهن اهریلا و دحلان لآ ،هیلعن اهری لاف ،دحدوجولان کی م
هلبق کر دیم م ام هکاردا ن کمی لا ام قیدصتلا نم نأ امک و بساطسقا ی فن بیت ام
لِصَحْنِ نَأ ی لِأَوَّ جَاتِحْذ - دوجوم لفظاً نأ ملعنأ دیرنأ لثم - رخأ ءایشأ
طی رخأ تاقیدصت

ی ئایشا ءلیسو هب ار دوجو دهاوخب هک ی سک»

ی اطخ ،دنک نایب دنتسه دوجو زا رهظا هک

تسا هدرکی شحاف

چون حدی برای وجود نیست (یعنی جنس و

فصل ندارد)، پس هیچ برهانی هم بر وجود

نیست تا علت وجودیت وجود باشد؛ چون حدّ

و برهان در حدودشان با هم شریک اند،

همان طور که در منطق هم اجزاء حدّ و برهان

یکی است (یعنی برهان هم مثل حد، از همان

جنس و فصل تشکیل می شود).

ءایشا ی ضعب قیدصت کاردا هک روطن امه و

ءایشا ،ن آ زال بق هکی مادام رگم تسین کم

میهاوخب ام هکی تقو لثم - دنوشد کاردا ی رگید

میراد جایتحا اذل - تسا دوجوم لقع هک مینادب

هب ات میرواید تسدهب ی رگید تاقیدصت هک

بولطم قیدصت هب ،تاقیدصت نأ ءطساو

» .میسرب

تاقیدصت نیا هب اتمدقم دیاب ل و ا لاثم ی نعید

و دراد سفن اسنا ،دراد دوجو ن اسنا هک میسرب

ناسنا ،دراد هدارا ن اسنا ،تسا کر حتم و اسفن

دهدی م رارق تخلصم قبطار تیشم و دراد تیشم

و تخلصم نیا سپ هک میسرب اجنیا هب دعب ؛... و

دشاب ی اهو ق س اسار ب دیاب کاذل اثما و روما میظنت
 نیا دیاب نیار بانب. میراذگی م هلقاء هوق ار ش مساهک
 نیا هب ندیسر هطساو هب ات مینکی ط ار تامدم
 لقعا» : هک میسر ب قیدصت نآ هب ، تا قیدصت
 «دوجوم

و تا قیدصت تابثا ندشی هتتم موزل و ی رورض روما هب ، تارو صت فیرعت

ی هیدب

انید ایلوا مسفنب ابجاو نوکیل ب ، رخا قیدصت همدقتی لا قیدصت یلای هتتیب الاحم لا و
 نیضیقنلا نآ و ، هضیقن س یلعی شلا نآ و ، عی شعی شلا نآ بل و فلاک ؛ هتاذب لقعا دذع
 ع قاولا نعو ع قاولا ی فن اعتری لاو ن اعتمجی لا

نآ زال بق هک میسر ب ی قیدصت هب دیاب هر خلاً اب»
 دوخی دوز هب هکلب ، دشابنی قیدصت چیه رگید
 اتاذ م هلقع دز نرد و دشابی لوا و بجاو
 ی زکرم هتسه ار نآ سپس) دشاب نشور
 لثم ؛ (میسر بلقع هب ات میهدی م رارق نامثحب
 ره ی نعید) تساعی شد ، عی شد هک میمهفی م هکنیا
 دوشی م هراشال باق ، دوشی م عی شد هک ی زیچ
 تاییش و ، درک هجوت و هراشا و ا هب ناوتی م و
 ای ، (دنکی م ادیی ی تایتازش دوخی ارب و دبایی م
 مهابض یقن و دای ، تسیندش دوخض یقن عی شد
 «دنوشی مند م هعفر و دنوشی مند م مج

نیا دنتسه هیرورض و ایلوا تا قیدصت اهنیا
 هک میسری م ی لئاسم هب ام هک تسای هیدب هئسم
 زاینی لیلد چیه هب رگید و دنتسه ی هیدب و نشور
 میهاوخی منی قیدصت رگید اهنیا زال بق و دنرادن

کلذ مزلی ، همدقتی روصت یلای روصت جاتحا اذاس یلف ، روصتلا بابی فلوقلا کلذکف
 ، هیلع قیاسد روصتیل صتی لا و فقیر روصت یلای اهنیلا نمدبلا لب ؛ روصت لکی ف
 ن هذلا ی فةز و کرم تحیحصن اعم ، اهرناظن و هذهن باق دوجولا و ناکملا و بوجولاک
 ابرطف ایلوا اماسترا لقعا ی فتمسترم

نیا ی نعید ؛ تسالوقن یمه م هرو صت بابرد»
 روصت کی هک مییوگی م ی تقو هک تسیند روط
 ش دوخ زال بق ی رگید روصت هک دراد زاین
 دشاب روطنیمه تارو صت ههمه رد ، دشاب
 هلیپ هک میسری م ی روصت هب ام هر خلاً اب ن وچ
 رگید نآ و دهدی م لیکشتار ام تارو صت لوا
 ی روصت هب دیاب سپس ی هیدب روصت کی
 روصت هب و دشاب نشور رگید هک دوشی هتتم

؛ دشابند لستم دراد تقبسد و ا ربه کی ریگید
 ز ا لبقه کی دوجو و ناکما و بوجو لثم
 نیا .دهاوخی من ریگید روستن اشروصت
 ی ناعم اهنیا ریاطذو دوجو و ناکما و بوجو
 رد و دنزوکرم ن هذ رد هک دنتسه ی حیحص
 مسترم ی رطف و ی لوا ماسترا تروصب لقع
 «دنا»

دنکی م ساسحا ار دوجو ی اچه ره
 ساسحا ار ن آ ی سکر ره هک تسای اهیضق ، ناکما
 دینیب و دینک هاگذا امش هک ردقنیمه لاثم ؛ دنکی م
 ،تسا هذد دوجوم ادعب ی لو ،دوبند ذغاک نیا هک
 .تسین زاین ریگید زیچه و دیمهفی م ار ناکما
 ی نعید بوجو .دنکی م ساسحا ار بوجو ناسنا
 ققحت موزله و م کد بجوم ، ن آ روسته کی تهج
 ی م ساسحا و دمهفی م ناسنا .تسا ن آ ی جراخ
 .دنتسه مزلا و بجاو اهزیچه زا ی ضعب هک دنک
 ؛ دنمهفی م ار بوجو و موزله ی ناعم ،دارفا همه
 ملاکزارگا دنکی م ت عاطا لاوم زا هکی دبعی تد
 بابحتسا هکلب ،دیمهفی من ار بوجو ی ناعم لاوم
 نیمه هبرگا .درکی مذت عاطا وازا ،دیمهفی م ار
 زا :دیوگب ،تسا هداتسیا امش ی ولج هکی اچه
 هلاس و د اچه نیا ی تد !دوری م آروف !ورب اجنیا
 دتسیاب رگا هک دنادی م و دمهفی م ار بوجو م ه
 ی یادتبا ی ناعم کی بوجو سپ .دروخی م کتک
 دیای م ی سکر ره ن هذ رد هک تسا

ت هادب ببه دوجو فیرعت عانتما

ن آ موهفم

و لابلاب اراطخ و ن هذلا اهیبتت کلذ نوکیف ،ملاکلب ی ناعما هذره راهظا دصق ی تمف
 .اهنم رهشأ ی ه ایشاب اهتداف لا ل قعا ی فت از کتر ملا رئاسنم قرانشلا اب اهله انییعت

«هر وقتی که این معانی در کلام اظهار
 می شود و می خواهیم درباره این معانی
 صحبت کنیم، برای تنبیه ذهن و

در خاطر آوردن است و برای این است که معانی را به واسطه اشاره از سایر مرتکبات مشخص کنیم (یعنی این معانی را متعین کنیم و بخواهیم که اینها را زودتر در عقل تصور کنیم) نه اینکه بخواهیم این معانی را با اشیائی که مشهورتر از اینها هستند روشن کنیم (چون اینها خودشان از همه مشهورتر هستند).»

هچ و ق لطم هچ ، دوجو تابثا ن دود ل احم

ن یعم

هذع ی نغمسف - دوجوم وه امیدوجوملا ی - ملعلا اذه عوضوملا دوجولما تابثا اما و ، تابثلا لا یقیقده بهر دیر اولن کمم ریغ سفنلا عی شلا تابثا ن لا ؛ تقیقطاب حیحص ریغ ل ب . توبثلا سفنلا عی شلا کلذ ناک اذ اصوصخ و

، مدع نیا عوضوم ی ارب دوجو تابثا اما و «
بالا قرد هکنیا هذ ، عی یا هنته ب دوجوم دوحی نعید
تابثا اید و فیر عت به ی زاین (دیاید رهظم رد و
ن وچ ! تسیند حیحص مه لاصا و دراند
به ار ن آعقاو دیه او خبه کتسا ن کمم ریغ
ن وچ ، دیر وایید ن اهر ب ش یارب و دینا سرب تابثا
تباث ش دوحی ی ارب ار عی نیش دیناوتی مذ امشد
، عی شد ن آ لاصا هک اجنیا رد اصوصخ ؛ دینک
» . تسا توبث ن امه

ی و حنه ب میناوتی م دیز دیز رد ل ائمب اب ن م

و میریگب مه بم دیز ار لوا دیز ل ائم ؛ مینک هجوت
ن ادب : مینوگب و میریگب عی لیصفت دیز ار مود دیز
رد ام . تسا نیا دوحی ، عی تسنادی مذ هک عی دیز ن آ
عی م رارق عی روصتو عی سنا ریاخت ، و دنیا نید اجنیا
نیا : مینوگی م دعب ، مینکی م عی لقع ل معت و میدهد
دوب و ترظن رد هک تسا عی دیز ن امه

، ن اهر ب رد ام لومحم و عوضوم رگا اما

و مینک راکهچ ، دوحی تسه و دوجو و توبثلا سفن
و تسا توبث ، توبث ! ؟ مینک تسرد ریاخت هنوگچ
تسرد ریاخت ، توبث ات و دنید میناوتی مذ لاصا ام
دوجو ! ؟ هچ عی نعید «دراد دوجو ، دوجو» ! مینک
! ؟ هچ عی نعید «دراد دوجو ، توبث» سپ ؛ توبث عی نعید

روستار ن آن اوتی منڈا لسا و درادن انعم نیا اذل تسرد یریاغت دنا هتساوخ اهی ضعب هچرگ! درک دینک

امک - دوجولا و توبتلا موهفم سُفند، تافدار ملا نم امهریغ و اُدوجوملا و اُتباتلا ن اِف
ناک ءاوسد - زاجملا بسحب لای، اهریغ لا هفاضلا سُفند وه هتقیقلا فاضملا ن اُ
هتاذ و هتقیقلا دوجو و اُرخا عی شد دوجو دوجولا
و ن اهریبب بجوتسپ سیل و، نیمسقا نم اُنیش ی بای لا - قُلطما ی ا - وه وه امب وه و
، هتتبا هسفن نُوک و اُطقف عی شد نُوک وه اُمئاد ع قاولا ی فن وکلا ن اُقرورضب، نیبیت لا
ل و ل ا و ، هت بسد لا ی ذلا دوجولا کی نائلا . اُعیمج نیمسقا ابجوا س حلا و ن اهریلا ل ب
و ، هسفن هیدوجوم وه عی شب قلعتملا رُیغلا دوجولاف ؛ ماسجلا اب قلعنی ی ذلا دوجولا ک
هریغ هیدوجوم وه ضراعلا دوجولا

و نوک لثم) و دنیا ریغ ای دوجوم ای تبات»
ی نعید) دنتسه دوجو ای توبت موهفم دوخ (نئاک
نید و تسافصو هک تباتن پیرگید اجنیا رد
مسا هک دوجوم نید و ؛ تسین ی قرف توبت
و تسین ی قرف دوجو نید و تسالوعفم
ی روطن امه ؛ (تسا دوجو نامه سفند، دوجوم
، تساهفاضا سفند، تقیقلا رد مه فاضم هک
هفاضا ریغ هن

«دیز مُلاغ» : دیوگی م ی تقو هفاضا ت حدر
ی لکيه ش دوخ ی ارب ملاغ ؛ تسین دیز «ملاغ» نیا
سپ . دراد ی لکيه ش دوخ ی ارب مه دیز و دراد
ی انعم ایآ ؟ تسا هنوگچ «دیز مُلاغ» رد طابترا
دیز هب ملاغ نیا زا بانط کی هک تسا نیا هفاضا
درادن دوجو ی زیچ نینچکی ، هن !؟ تسا هدش هتسب
، س کعلا اب ای دیز هب ملاغ زا هک مینیبی مذ ی بانط ام و
نیا لسا دیا شد . دشاب هدش ل صو ملاغ هب دیز زا
ی رگید روشک کیرد دیز و تسالوشکرد ملاغ
«دیز مُلاغ» : میوگی م ام ل احن ی عرد ی لو ، تسا
تسا فاضم «ملاغ» نیا : دیوگی م امش هکنیا سپ
هدش هفاضا «ملاغ» ی اجک ؛ تسا هدش هفاضا و
تباتک دراد و تسا هتسشن فرطنیا ملاغ نیا ؟ تسا
هویم دراد و تسا هتسشن فرطنیا مه دیز و دنکی م
ی ا هفاضا چیه ود نیا طسو ام و ، دروخی م
تسا هتفر دیز نورد ملاغ زا ی جوم ایآ . مینیبی مذ
و فاضم نیا سپ . تسین ی جوم چیه ؟ س کعلا اب ای

؟هچی نعی «تسا دیز هب هفاضا ملاغ» هکنیا

قلعتس فذ زا تسا ترابع اجنیا رد فاضم

دوخ و هفاضا دوخی نعی هفاضلا اُس فذ و .هیلقعا

- یجراخ ملاغ هذ - یلقع ملاغ ام ی نعی . یلقع قلعت

هک یجراخ ملاغ لاو ؛ مینکی هفاضا دیز هب ار

لصتم ناشنید مه ی بانط و تسا هتسشنش یاج رسد

ماجنان هذ ملع ارد دراد تسه هچره سپ . تسیند

ملاغ کی ، ن هذ ملع ارد . دوشی متسرد و دریگی

رارقرب دیز و وانید هطبار کی هک تسای نهذ

هک تسای نهذ هفاضا سفذ نامه نیا . میاهد رک

هب و میوگی هفاضم «ملاغ» هب ، زاجم بسحب

مه آهنیا نید تبسند هب و میوگی هیلقفاضم «دیز»

میوگی هفاضا

و تانیعت دوجو ی نعی (دشاب رخا عی شد دوجو ، دوجو نیا هک دنکی مذی قرف لاح)
ای (دشاب طبار دوجو هاوخ و دشاب قلعتم و نیعتمه دوجو هاوخ ، دشاب ی لولعم دوجو
هناذ و هتقیق دوجو باشد (یعنی وجود مطلق باشد) . »

عی شد دوجو نوچ ؛ تسا توبث دوخود ره ی نعی

اهتم ، دنکی مذ مه اب ی قرف و تسا ش دوخ مه رخا

زا تسا ترابع نیعتنیا هک تسا هتفرگ نیعت کی

زیچ مه نیعتمه دوجو نآ سپ ؛ واتی هام نامه

تسیند دوجو تاذ تقیق زاریغ یرگید

«و این وجود بما هو هو از هیچکدام از این

دو قسم ایا ندارد و با هیچکدام مشکلی ندارد؛

چه به صورت مطلق باشد و چه به صورت

متعین باشد (یعنی مثل موم است که به هر

شکلی که بخواهد درمی آید) .

ی مذ ادیب بوجو ، ناهرب هطساو هب دوجو نیا

و دوشی مذ تباث ، نییم و نایب و نیبیتاب و دنک

تابثا دوجو نیا ی ار بار توبث دیناوتی مذ امشد

امئاد نوک ، عقاورد هکنیا ترورضه ؛ دینک

نیعتمه و قلعتمه دوجو ی نعی (تسای عی شدن و کای

قلطم دوجو ی نعی) تسا ش دوخ ای (تسای

ار مسقود ره مه سد و ناهرب هکلب ؛ (تسای

« . دنکی باجیا

بوجو ن آ هب هکنیاهن ، دنکی م باجیا ار ن آ
 ی م ق لطم دوجو ی ار ب ن اهر ب ن آ ی نعید ؛ دنهدی م
 و ، دشاب هتشاد ق قحت دیاب ق لطم دوجو هک دیوگ
 تباژن یعتم دوجو ی ار ب ار بوجو م ه ی سد ل یلد
 دیاب ن اسنا ، ل یلد نیا هب ؛ دیوگی م لاثم و دنکی م
 دوجو دیاب رقب ، ل یلد نیا هب ای و دشاب هتشاد دوجو
 دوجو دیاب رجش ، ل یلد نیا هب ای و دشاب هتشاد
 دشاب ریغتم دیاب عامس ، ل یلد نیا هب ای و دشاب هتشاد
 نیا سپ . دشاب ثداد دیاب ملاء ، ل یلد نیا هب ای و
 ن اهر ب و ، دنکی م تباژار ی سد بوجو ، سد ل یلد
 ی بوجو دیاب هک دنکی م تباژار ن آ بوجو طقف م ه
 ن آ تقیق دناوتب ن اهر ب هک تسال احما ؛ دشاب
 ی انعم هب اجنیا رد ن اهر ب نیاربان . دنک تباژار
 و دنکی م باجیا ار و ا دوجو طقف ی نعید ؛ تسال یلد
 دوجو ای دشاب ق لطم و حنه ب دیاب دوجو ؛ دیوگی م
 دوجو و د اجنیا رد ام ی نعید . دشاب طیسب و حنه ب دیاب
 دوجو ، دوجو کی ؛ دیوگی م ن اهر ب کی ؛ میراد
 تسای دوجو ن آ و تسای مسقم طرشبلا و ق لطم
 اب ، ل احن یعرد و دراد ن ایرسد عایشا ه م ه رد هک
 دوجو نیا ی اهن یعتم ، عایشا ه م ه رد ن ایرسد ظفح
 ن اهر ب کی ؛ دراد دوجو ن اشدوخ ی ار ب م ه
 لثم ، دنکی م تباژار تانیعت نیا دوجو م ه ی رگید
 دوجو ، عامس دوجو ، رجد دوجو ، رجش دوجو
 لقع دوجو و هکنلام

«قسم دوم: وجودی است که اصلاً سبب ندارد
 (و خودش علةالعلل و وجود مطلق است).
 قسم اول: وجودی است که به اجسام تعلق
 می گیرد (و کون الشیء است، یعنی وجود
 مظهر و متعین است).»

لاثم طقف نیعتم تادوجو ی ار ب اجنیا رد هتبلا

م هدرجم تآیهام لثم ماسجا ریغ اذلا . دنزی م
دنتسه روطنیمه

ن امه ، درادن ی زیچ به قلعته هک ی دوجو»
قلطم دوجو ی نعید) تساش دوزخ تیدوجوم
ی م عی شد به ض راع هک ی دوجو و ، (تسا
ریغ تیدوجوم هک ، تسانا تیهام ، دوشد
» . تساش دوزخ

دوجو کی : میراد دوجو ود اجنیا رد ام سپ
کی و ، تساه سفنلا تیدوجو هک میراد قلطم
زاتسا ترابع هک میراد ریغب قلعم تیدوجو
، ناکما ماقم رد ملاعرده چنآ . تانکم تیدوجوم
و دوشی م تیهام ربض راع و دنکی م ادیپ قلعت
ی م دوجو الحرم به مدع الحرم زار تیهام
1. تسادوجو ، دناشک

دمحمل آ و دمحم ی اعل صد مهلا